

4.3 Aktif Bir Şekilde Dinlemek

Hedef

Bu çalışma vasıtasıyla öğrencilerin aktif dinleme becerilerinin desteklenmesi hedeflenmektedir. Aktif dinleme, iletişim süreçlerinin ve kültürlerarası eylem becerisinin başlıca bir bileşenidir. Öğrencilerin, kültürlerarası iletişim süreçleri içerisinde sahip oldukları dinleyici rolüne ilişkin ilgisi ve bilinci simülasyon çalışmaları vasıtasıyla güçlendirilmektedir.

4.–9. Sınıflar

40 dk.

Materyal:
"İyi bir dinleyici olarak ..."
başlıklı çalışma kâğıdının
fotokopileri (aşağıya bakınız).

Süreç:

- Öğretmen öğrencilere, iletişim kavramından ne anladıklarını sorar ve iletişim süreçlerine ilişkin örnekler toplar. Yazı tahtasına basit bir diyagram çizer (Verici ⇌ Alıcı) ve izah eder: "İletişimi, verici ve alıcı konumunda bulunan iki kişi arasında oynanan bir Ping-Pong oyunu olarak hayal edebiliriz. Bu iki kişi birbiriyle iyi anlaşmak istiyorsa mümkün mertebe açık ve net bir iletişim kurabilmelidir. Vericinin mesajını olabildiğince açık ve net bir şekilde ifade etmesi bunun bir parçasıdır. Kelime mesajına çoğu zaman dilsel olmayan sinyaller eşlik eder, örneğin gülümseme, kaşları çatma veya el-kol hareketleri. Başarılı bir iletişim için alıcının dikkatlice dinlemesi ve verilen mesajı yanlış yorumlamaması da gerekmektedir."
- Bu aşamada iyi bir alıcının, vericinin mesajlarına ilgi duyduğunu ve gerçekten dinlediğini nasıl gösterebileceğine ilişkin fikirler yazı tahtasına not edilir. Akabinde öğretmen çalışma kâğıdını dağıtır, kâğıtta yer alan önerileri tartışır ve icabında genişletir.
- Aktif dinleme çalışmalarında bulunmak amacıyla üç kişilik gruplar oluşturulur. Birinci turda birinci öğrenci (Ö1) verici ve Ö2 alıcı, yani aktif dinleyici olur. Ö3'ün Ö2'yi dinlerken gözlemlemesi ve edindiği izlenimleri akabinde grupta paylaşması öngörülmektedir. Her öğrenci her rolü bir kere oynayabilmesi için toplam üç tur yapılır. Verici rolündeki öğrenciler için öğretmen aşağıdaki gibi konu önerilerinde bulunur: "Yardıma ihtiyacım varken", "Daha iyi yapmak istediklerim", "Çözmek istediğim bir sorun". Verici rolünü üstlenen öğrenciler bir konu seçer ve alıcıların cevap verebilmesi için konuşurken ara verirler. Çalışmanın ne zaman başlayacağını öğretmen belirtir ve 3 dakika sonra turu sonlandırır. Gözlemcilerin rapor vermek için bir dakika süresi vardır. Akabinde roller değiştirilir. Çalışmanın sonunda ise çalışma kâğıdı bireysel olarak doldurulur.
- Yapılan çalışma hakkında sınıf olarak fikir yürütülmesi ve tartışılması: Aktif dinleyici olarak kendini nasıl hissettin? Gözlemci olarak kendini nasıl hissettin? Verici rolünü oynadığında: Birinin seni dikkatle dinlemesi sana neler hissettirdi? Aktif dinleyici rolünü oynadığında: En kolay olan ve en zor olan husus neydi? Gözlemciden neler öğrendin? İyi bir dinleyici olmak neden önemlidir? İyi bir dinleyici olmayı başardığın bir durumu hatırla! İyi bir dinleyici olduğun için olumlu tepkiler alman sebebiyle gururlandığın bir örnek ver.

İyi bir dinleyici olarak ...

- ... konuşmacıya bakarsın;
- ... konuşmacının gözlerine bakarsın;
- ... rahat ama dikkatli olursun;
- ... dikkatlice dinler ve konuşmacının ne söylemek istediğini düşünürsün;
- ... konuşmacının sözünü kesmez ve kızırdanıp durmazsın;
- ... sadece konuşmacı ara verdiği zaman cevap verirsin;
- ... konuşmacının hissettiklerini hissetmeye çalışırsın;
- ... konuşmacının dinlediğini görmesi için başını sallarsın, "hmmm" der veya söylediklerini kısaca özetlersin.

Dinleyici olarak güçlü yönlerin nelerdir?

Dinleyici olarak zayıf yönlerin nelerdir?

Daha iyi bir dinleyici olmak için neler yapabilirsin?
